

Sociálna ekonomika: otázky a odpovede

Spoločnosť Slovak Investment Holding, a.s. (SIH), správca spoločnosti National Development Fund II, a.s., hľadá finančné inštitúcie na spoluprácu pri podpore sociálnej ekonomiky prostredníctvom finančných nástrojov. SIH postupne uskutoční tri rôzne výberové procesy: na záručný, úverový a ekvitný nástroj. Ako prvý sa uskutoční výber sprostredkovateľov pre záručný nástroj, ktorému je tento otázok a odpovedí venovaný predovšetkým. V prípade záujmu o ďalšie informácie sa záujemcom odporúča ozvať sa [priamo SIH](#).

Tento dokument predstavuje pokus o užívateľsky prívetivé zhrnutie informácií, ktoré predstavujú súčasný stav uvažovania spoločnosti a vychádzajú z relevantných nariadení, zákonov a ďalších predpisov. SIH urobil všetko pre to, aby boli obsiahnuté informácie úplné, správne a presné. Zhrnutie však napriek tomu treba považovať za čisto informatívne a nezáväznú, určené ako podklad na diskusiu počas prípravných trhových konzultácií. Záväzné podmienky výberu budú uvedené až v zverejnených súťažných podkladoch a zodpovednosť za dodržanie príslušnej legislatívy zostáva na samotnom uchádzačovi. Prípadným záujemcom sa preto odporúča, aby sa oboznámili so samotnými textami príslušných legislatívnych noriem, ktorých zoznam je uvedený na konci tohto dokumentu.

Ako bude záručný nástroj fungovať?

Podpora sociálnej ekonomiky prostredníctvom záručného nástroja bude mať podobu poskytovania úverov pre oprávnené malé a stredné podniky. Úlohou finančných sprostredkovateľov bude vyhľadávať klientov spomedzi oprávnených podnikov a následne pre nich vytvoriť portfólio nových úverov, ktoré budú záručným nástrojom kryté. Pod „portfóliom nových úverov“ sa rozumie, že je vylúčené prostredníctvom záruky refinancovať už existujúce úvery.

Záruka poskytnutá National Development Fund II, a.s. z prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov a štátneho rozpočtu bude poskytovať finančnému sprostredkovateľovi krytie kreditného rizika jednotlivo do výšky krytia (maximálne 80 % na úver) a zároveň celkovo do výšky limitu ručenia na portfólio novo poskytnutých úverov (maximálne do výšky 25 % portfólia). Požadovaná výška krytia a výška limitu ručenia budú predmetom hodnotenia vo výberovom procese. Najlepšie budú z hľadiska tohto konkrétneho kritéria hodnotení uchádzači, ktorí budú žiadať najnižšie výšky.

Finančná výhoda záruky sa musí preniesť na konečných prijímateľov, buď vo forme zníženia úrokovej miery pre úvery, alebo vo forme zníženia požiadaviek na zábezpeku úveru. Tento prenos výhody musí zaručiť cenová metodika, ktorá bude hodnotená v procese výberu a ktorá bude pre finančného sprostredkovateľa záväzná a konštantná.

O akú sumu sa bude vo výbere súťažiť?

Predbežné parametre zvažované SIH sú nasledovné:

Najvyššia celková alokácia na záručný nástroj bude 10 miliónov eur, čomu pri maximálnych výškach krytia a limitu ručenia zodpovedá celkový objem úverov vo výške 50 miliónov.

V prvom slede sa však bude súťažiť suma 1,5 milióna eur, zodpovedajúca úverovému portfóliu vo výške 7,5 milióna. Jednotliví finanční sprostredkovatelia môžu požiadať o navýšenie svojej alokácie až do výšky 2,5 milióna eur, ak poskytnú úvery v celkovej výške zodpovedajúcej aspoň 30 % z ich existujúcej alokácie na záručný nástroj.

Ktoré podniky sú oprávnené stať sa klientmi?

Oprávnenými podnikmi v širšom priestore sociálnej ekonomiky sú sociálne podniky a podniky sociálneho dosahu.

Zjednodušene povedané, sociálny podnik je podnikajúci subjekt, ktorý spĺňa všetky nasledujúce podmienky: jeho hlavným cieľom nie je zisk, ale nejaký druh spoločenského prospechu; ak zisk dosahuje, jeho väčšinu investuje opäť do tohto svojho hlavného cieľa; a do svojej činnosti zapája ľudí, ktorí sú ňou nejako dotknutí, ako sú zamestnanci, spotrebiteľia, miestni obyvatelia v sídle prevádzky, atď. Tento subjekt môže a nemusí byť obchodnou spoločnosťou – za „podnik“ sa v danej súvislosti považuje viacero právnych foriem (viď nižšie), ak vykonávajú podnikateľskú činnosť.

Menej náročnou formou je podnik sociálneho dosahu, ktorého hlavným cieľom je tiež spoločenský prospech, ale nemusí spĺňať úplne všetky ostatné podmienky.

Ako znie presná definícia týchto podnikov?

Definície podnikov v širšom priestore sociálnej ekonomiky, ktoré vychádzajú z nového zákona o sociálnej ekonomike [1], znejú nasledovne:

„Sociálny podnik“ (Social Enterprise) je obchodná spoločnosť, družstvo, občianske združenie, nadácia, nezisková organizácia, účelové zariadenie cirkvi, alebo fyzická osoba-podnikateľ, ktorý je zamestnávateľom,

- a) ktorý vykonáva sústavne, samostatne, vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť hospodársku činnosť,
- b) ktorého hlavným cieľom je dosahovanie merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ako je definovaný nižšie,
- c) u ktorého k dosahovaniu pozitívneho sociálneho vplyvu prispievajú tovary alebo služby, ktoré vyrába, dodáva, poskytuje alebo distribuuje, alebo k nemu prispieva spôsob ich výroby alebo poskytovania,
- d) ktorý, ak
  1. zo svojej činnosti dosiahne zisk, použije viac ako 50 % zo zisku po zdanení na dosiahnutie hlavného cieľa podľa písmena b),
  2. časť zisku rozdeľuje podľa Obchodného zákonníka, rozdeľuje ju podľa postupov a pravidiel, ktoré nenarúšajú úhlavný cieľ podľa písmena b),
- e) ktorý do spravovania svojej hospodárskej činnosti zapája zainteresované osoby.

„Podnik sociálneho dosahu“ (Social Impact Enterprise) je obchodná spoločnosť, družstvo, občianske združenie, nadácia, nezisková organizácia, účelové zariadenie cirkvi, alebo fyzická osoba-podnikateľ, ktorý

- a) vykonáva sústavne, samostatne, vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť hospodársku činnosť,
  - b) ktorého hlavným cieľom je dosahovanie merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu
- a ktorý spĺňa dve z podmienok c) až e) vyššie.

Čo znamená „merateľný pozitívny sociálny vplyv“?

Pod „pozitívnym sociálnym vplyvom“ treba rozumieť napĺňanie jednej alebo viacerých z týchto tzv. spoločensky prospešných služieb [1]:

- a) poskytovanie zdravotnej starostlivosti
- b) poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárna starostlivosť,
- c) tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt,
- d) ochrana ľudských práv a základných slobôd,
- e) vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry,
- f) výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby,
- g) tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva,
- h) služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti,
- i) zabezpečovanie bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu.

„Merateľný pozitívny sociálny vplyv“ znamená, že podnik plnenie spoločensky prospešnej služby preukazuje nejakým merateľným spôsobom – napr. počtom alebo percentom znevýhodnených osôb, ktoré zamestnáva, počtom kilowatthodín elektrickej energie vyrobených z obnoviteľných zdrojov, počtom bytov prenajímaných oprávneným osobám za nákladové nájomné, atď.

Môžete uviesť nejaké príklady?

Najznámejším typom takýchto podnikov sú tzv. sociálne podniky pracovnej integrácie (Work Integration Social Enterprise). Sú to podniky, kde aspoň 30 % zamestnancov tvoria znevýhodnené alebo zraniteľné osoby. Na Slovensku majú k tomuto typu podnikov blízko viaceré úspešné obecné podniky, napr. [v Spišskom Hrhove](#) alebo v [Raslaviciach](#) – pričom podpora popísaná v novom zákone o sociálnej ekonomike vyvolala medzi starostami ďalšiu vlnu záujmu o zakladanie takýchto podnikov. Podobne sú sociálne podniky zahrnuté aj v akčných plánoch, ktoré sa tvoria podľa zákona o najmenej rozvinutých okresoch. Mimo obecných podnikov sa pracovnou integráciou zaoberá napríklad [práčovňa WASCO](#) vo Valaskej Dubovej, [ekofarma Svatobor](#), alebo donedávna aj kaviareň [Dobre & Dobré](#) v bratislavskej Starej tržnici.

Najvýznamnejšou oblasťou popri pracovnej integrácii bude na Slovensku zrejme rozvoj spoločensky prospešného nájomného bývania. Práve pre tieto dve oblasti boli v zákone o sociálnej ekonomike vytvorené osobitné kategórie. Dôvody sú zrejmé: na Slovensku je oproti iným európskym krajinám fyzický nedostatok bytov a z tohto nedostatočného počtu predstavuje nájomné bývanie iba zlomok. Najmä pre mladých ľudí sa postupne stane otázka dostupného nájomného bývania čoraz naliehavejšou, zvlášť s ohľadom na potrebu mobility pracovnej sily a postupne sa sprísňujúcu reguláciu poskytovania individuálnych hypoték. Zákon o sociálnej ekonomike preto vytvára priestor na podporu spoločensky prospešného nájomného bývania, respektíve na určitý reštart družstevného bývania, pričom by mali zohrať významnú úlohu mäkké a dostupné úvery na družstevnú výstavbu. Záručný nástroj pre sociálnu ekonomiku umožňuje zaručiť takéto úvery až na 30 rokov a s rovnakou splatnosťou bude možné použiť aj prostriedky z úverového nástroja.

Sociálna ekonomika sa ani zďaleka neobmedzuje len na tieto dva typy podnikov. Podmienky sociálneho podniku môžu spĺňať napríklad aj divadlá či vydavateľstvá, domovy sociálnych služieb, environmentálne

podniky, ako sú koreňové čističky odpadových vôd či malé elektrárne na báze obnoviteľných zdrojov energie, atď. Zaujímavé príklady inovatívneho sociálneho podnikania možno nájsť napríklad aj na stránke [Impact Hub Bratislava](#).

Kto rozhoduje, či ide o podnik v širšom priestore sociálnej ekonomiky?

Sociálne podniky majú možnosť požiadať ministerstvo práce o registráciu. Vďaka registrácii sociálnemu podniku vzniká nárok na rôzne výhody, od grantovej a dotačnej pomoci cez daňové úľavy až po lepšie postavenie vo verejnom obstarávaní. Registrované sociálne podniky sa vďaka registrácii tiež automaticky kvalifikujú za potenciálnych klientov pre finančné nástroje [1]. To znamená, že ak sa žiadateľ o úver preukáže registráciou sociálneho podniku, finančný sprostredkovateľ už nie je povinný ďalej overovať či daný žiadateľ spĺňa definíciu sociálneho podniku.

Klientmi finančných nástrojov však môžu byť aj neregistrované sociálne podniky a podniky sociálneho dosahu [1]. Pri takýchto podnikoch bez registrácie sa vyžaduje, aby splnenie podmienok sociálneho podniku/podniku sociálneho dosahu preukázali prinajmenšom čestným vyhlásením. Finančný sprostredkovateľ môže na dôkaz splnenia podmienok požadovať aj ďalšie dokumenty podľa vlastného uváženia.

Hrá pri poskytovaní úverov nejakú úlohu štátna pomoc?

Áno, keďže záruka je financovaná z európskych fondov, teda z verejných zdrojov, pri jej využívaní je potrebné dodržiavať pravidlá štátnej pomoci. SIH za týmto účelom vypracoval [schému štátnej pomoci](#), ktorá bola následne schválená Protimonopolným úradom a ktorá podrobne upravuje využívanie finančného nástroja. Finanční sprostredkovatelia sú povinní sa touto schémou riadiť, vrátane povinnosti zaznamenávať a reportovať výšku nimi poskytnutej pomoci.

V praxi to znamená, že úvery možno poskytovať malým alebo stredným podnikom do siedmich rokov existencie, alebo podnikom, ktoré potrebujú prostriedky na významnú počiatočnú investíciu na zavedenie nového výrobku či vstupu na nový geografický trh. Celková suma úverov krytých záručným nástrojom môže byť najviac 15 miliónov eur na podnik.

SIH plánuje v blízkej budúcnosti predložiť Protimonopolnému úradu aj schému pomoc de minimis [14]. Na základe tejto schémy bude možné rozšíriť okruh klientov o ostatné podniky – teda tie, ktoré nespĺňajú podmienky v schéme štátnej pomoci.

Celková suma úverov krytých záručným nástrojom môže byť v prípade týchto ostatných podnikov 1,5 milióna eur so splatnosťou päť rokov, alebo 0,75 milióna eur pre úver so splatnosťou desať rokov (za predpokladu, že klient nedostal žiadnu inú pomoc de minimis). V prípade podnikov v oblasti cestnej nákladnej dopravy sú spomínané limity polovičné [14].

Aký je rozdiel medzi finančným nástrojom a produktom?

Finančný nástroj poskytuje SIH finančným sprostredkovateľom. Finančný produkt poskytuje finančný sprostredkovateľ, na základe získaného finančného nástroja, konečným prijímateľom, t. j. žiadateľom o úver. Na základe záručného finančného nástroja možno klientom ponúkať viaceré typy produktov. Patrí sem napríklad investičný úver na financovanie začiatku podnikania či nového typu výroby, kontokorentná úverová linka, úver určený špecificky na podporu spoločensky prospešného nájomného bývania, alebo úver špecificky pre živnostníkov, ktorí spĺňajú podmienky podniku sociálneho dosahu.

Zohľadňuje sa nejaká, že práca s týmto typom klientov je náročnejšia, ako bežná?

Vzhľadom na to, že podniky v širšom priestore sociálnej ekonomiky často nemusia byť pripravené na prijatie investície, SIH má možnosť ponúknuť klientom dotáciu na technickú podporu pri príprave tejto investície. Strop na túto dotáciu je 5 % z objemu alokovaného na finančný nástroj [5]. Dotácia nebude vyplatená klientovi, spravovať ju bude vybraný finančný sprostredkovateľ. Technická podpora sa nevzťahuje na bežné investičné činnosti finančného sprostredkovateľa – teda na činnosti, ktoré sú kryté z nákladov na riadenie a poplatkov za riadenie (viď časť 11. vyššie). Výdavky hrazené z technickej podpory sú určené len na účely technickej prípravy budúcej investície v prospech klienta, ktorý má byť podporený touto operáciou [4]. Nesmú byť teda súčasťou samotnej investície, ktorá sa má financovať z úveru v rámci príslušného finančného nástroja [5].

Plánujú sa aj nejaké systémové opatrenia, aby podpora týchto podnikov nebola stratová?

Zahraničné skúsenosti ukazujú, že čisto finančná podpora sociálnej ekonomiky je často neefektívna. Vzhľadom na netypický charakter sociálnych podnikov je prinajmenšom rovnako dôležitá aj mentorská činnosť a ďalšie podporné aktivity. Ako tiež vyplýva zo zahraničných skúseností, takáto podporná činnosť výrazne zvyšuje pravdepodobnosť, že návratná finančná podpora bude skutočne vrátená.

Z tohto dôvodu má ministerstvo práce má zmluvný záväzok vytvoriť infraštruktúru na logistickú podporu podnikov v širšom priestore sociálnej ekonomiky, pomocou vytvorenia siete inkubátorov sociálnych podnikov, poskytujúcich poradenskú, právnu a inú podpornú činnosť v záujme uľahčenia fungovania týchto podnikov [1]. Táto sieť regionálnych podporných centier sa v súčasnosti pripravuje pod záštitou Národného projektu Inštitút pre sociálnu ekonomiku. Po spustení by malo vzniknúť centrum na podporu sociálneho podnikania v každom samosprávnom kraji Slovenska. V praxi by mali tieto centrá začať fungovať do konca roka 2018.

Dá sa finančný nástroj ešte nejako ďalej zatraktívniť?

SIH má možnosť nielen poskytnúť prostriedky na finančný nástroj, ale aj pomôcť klientom pomocou dotácie na záručné poplatky, respektíve na úroky, ktoré klienti platia finančnému sprostredkovateľovi [2]. V prípade využitia tejto možnosti sa dotácia nevypláca klientovi, ale priamo finančnému sprostredkovateľovi. Výška dotácie sa odvíja od cenovej politiky finančného sprostredkovateľa, pričom táto cenová politika je predmetom hodnotenia počas výberu sprostredkovateľov (viď časť 17. nižšie). Inými slovami, SIH je schopný zadotovať pre klienta záručné poplatky a úroky, ak sa to v rámci súťaže ukáže ako potrebné – prednosť však dostanú uchádzači, u ktorých budú spomínané poplatky a úroky natoľko nízke, že takáto dotácia nebude nutná.

Existuje možnosť poskytnúť klientovi kombináciu finančného nástroja a grantu?

Podniky v širšom priestore sociálnej ekonomiky sú často podkapitalizované a v dôsledku toho je obmedzená aj ich schopnosť prijať investície v podobe úverov. Riešením tohto problému je kombinácia finančného nástroja a grantu – tak, aby grantová zložka predstavovala synergiu, nie konkurenciu finančnému nástroju [2], [8]. Ministerstvo práce sa v zmluve o financovaní so SIH zaviazalo vyvinúť všetko potrebné úsilie, aby mohli byť grantovou zložkou doplnené finančné nástroje v prípade začínajúcich podnikov s nedostatočným vlastným kapitálom, alebo v prípade inej preukázateľnej potreby. Táto doplnková grantová podpora by mala byť spustená v priebehu roka 2018. Celkovo je podľa informácií SIH vyhradených na túto grantovú podporu 30 miliónov eur.

Za akých podmienok je možné zúčastniť sa výberu?

Uchádzač musí spĺňať podmienky účasti, ktoré sa týkajú jeho osobného postavenia, finančného a ekonomického postavenia a technickej alebo odbornej spôsobilosti [11].

Pokiaľ ide o osobné postavenie, uchádzač sa nesmel v minulosti dopustiť finančných trestných činov, porušenia profesionálnych štandardov ani povinností podľa environmentálneho, sociálneho či pracovného práva. Uchádzač ďalej nesmie mať ďalej nedoplatky na daniach ani odvodoch a nesmie byť v konkurze, reštrukturalizácii ani likvidácii. V súlade s príslušnými právnymi predpismi musí byť oprávnený vykonávať úlohy súvisiace s fungovaním finančného nástroja. Napokon musí platiť, že uchádzač nemá uložený zákaz účasti vo verejnom obstarávaní.

Z hľadiska finančného a ekonomického musí byť uchádzač primerane životaschopný, pričom táto životaschopnosť sa bude preukazovať údajmi o bilančnej sume uchádzača.

Z hľadiska odborného a technického postavenia musí mať uchádzač primeranú schopnosť na vykonávanie finančného nástroja (vrátane organizačnej štruktúry a riadiaceho rámca), účinný a efektívny systém vnútornej kontroly a používať účtovný systém, ktorý poskytuje presné, úplné a spoľahlivé informácie včasným spôsobom. [4]

Na základe akých kritérií sa budú uchádzači hodnotiť?

Kritériá hodnotenia budú zohľadňovať charakter finančného nástroja, skúsenosti uchádzača s vykonávaním podobných finančných nástrojov, odborné znalosti a skúsenosti navrhovaných členov tímu a prevádzkové a finančné schopnosti tohto orgánu. Použité kritériá budú založené na týchto základoch [4]:

- a) komplexnosť a spoľahlivosť metodiky identifikácie a hodnotenia klientov,
- b) úroveň nákladov na riadenia a poplatkov za riadenie a navrhovaná metodika ich výpočtu,
- c) podmienky pre klientov, vrátane cenovej politiky
- d) schopnosť doplniť zdroje z NDF II ďalšími prostriedkami (v prípade záručného nástroja sa bude posudzovať výškami požadovaného krytia a limitu ručenia)
- e) schopnosť preukázať, že poskytovanie prostriedkov bude dodatočnou aktivitou oproti bežnej činnosti uchádzača – v prípade záručného nástroja tým, že pôjde o portfólio nových úverov, nie o refinancovanie starých
- f) navrhované opatrenia na zosúladenie záujmov a na zmiernenie možných konfliktov záujmov.

Nebudú skúsenosti problém pre uchádzačov, ktorí chcú vyskúšať novú oblasť pôsobenia?

Vzhľadom na to, že väčšina finančných inštitúcií na Slovensku nemá v oblasti sociálnej ekonomiky rozsiahle skúsenosti, odporúča sa prípadným uchádzačom zvážiť možnosť vytvorenia skupiny uchádzačov (konzorcia), ktoré by okrem finančnej inštitúcie zahŕňalo aj mimovládne organizácie či iných aktérov, ktorí sú v oblasti sociálnej ekonomiky dlhšie činní. Kritérium odborných znalostí a skúseností navrhovaných členov tímu, pokiaľ ide o skúsenosti a znalosti sociálnej ekonomiky, možno následne preukázať prostredníctvom skúseností toho člena skupiny uchádzačov, ktorý ich skutočne má [11], [12]. Treba však samozrejme dbať na to, aby bol spomínaný člen následne aj reálne zahrnutý do činnosti pri vyhľadávaní klientov a práci s nimi, čo musí byť preukázateľné zmluvnými vzťahmi medzi členmi skupiny.

Odkiaľ pochádzajú prostriedky na finančné nástroje na podporu sociálnej ekonomiky?

Finančné nástroje sú financované z prostriedkov európskych fondov [2], [4], [6]. Konkrétne v prípade nástroj na podporu sociálnej ekonomiky ide o prostriedky Európskeho sociálneho fondu [3] z Operačného programu Ľudské zdroje [9], [10], ktorého riadiacim orgánom je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Rozhodnutím vlády bol implementáciou finančných nástrojov poverený SIH ako stopercentná dcérska spoločnosť Slovenskej záručnej a rozvojovej banky.

Kde možno získať právne záväzné informácie?

Sociálna ekonomika

[1] Zákon č. 112/2018 o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/112/20180501>

Európske štrukturálne a investičné fondy

[2] Nariadenie č. 1303/2013 spoločných ustanoveniach

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=SK>

[3] Nariadenie č. 1304/2013 o Európskom sociálnom fonde

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1304&from=SK>

[4] Delegované nariadenie Komisie č. 480/2014

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0480>

[5] Vykonávacie nariadenie Komisie č. 964/2014 (konsolidované znenie) o štandardných finančných nástrojoch („off the shelf“)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:02014R0964-20160805>

[6] Zákon č. 323/2015 Z. z. o finančných nástrojoch

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/323/20180501>

[7] European Commission Guidance for Member States on Article 42(1)(d) CPR – Eligible management costs and fees

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_ms_eligible_costs_fees.pdf

[8] European Commission: Guidance for Member States on CPR_37_7_8_9 Combination of support from a financial instrument with other forms of support

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/guidance_combination_support_en.pdf

[9] Operačný program Ľudské zdroje

https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/oplz_final.pdf

[10] Zákon č. 112/2018 o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch

<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/prilohy-op-ludske-zdroje.zip>

Verejné obstarávanie

[11] Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/343/20180501>

[12] European Commission Guidance for Member States on the selection of bodies implementing financial instruments

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guidelines/2016/guidance-for-member-states-on-the-selection-of-bodies-implementing-financial-instruments

Štátna pomoc

[13] Nariadenie č. 651/2014 o skupinových výnimkách (konsolidované znenie)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:02014R0651-20170710>

[14] Nariadenie č. 1407/2013 o pomoci de minimis

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1407>

[15] Zákon č. 358/2015 Z. z. o štátnej pomoci

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/358/20160101>